

ДОНЕЦЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ВУГІЛЬНИЙ ІНСТИТУТ (ДОНВУГІ)

— наукова установа, що займається комплексним розв'язанням основних технологічних проблем підземного вуглевидобутку на шахтах України. Створ. 1946 у м. Сталіно (нині Донецьк) на базі філії Всесоюз. н.-д. вугіл. інституту для повоєн. відбудови шахт Донбасу. 1951–56 проводив роботи з удосконалення й модернізації поверхневих технол. комплексів шахт. Підпорядк. Мін-ву вугіл. промисловості України (від 2005). У структурі Інституту — відділ планування та координації н.-д. та проектно-конструктор. роботи, 7 лаб. (удосконалення шахт. фонду, проведення та підтримання гірн. виробок, очис. робіт, керування покрівлею, підзем. транспорту, екології, експертизи н.-д. та проектно-конструктор. роботи), галуз. центр екон. досліджень. Осн. напрями діяльності: розроблення й удосконалення технології та засобів комплекс. механізації виймання пологих і спадистих пластів товщиною до 1,2 м; удосконалення рейкового та конвеєр. підзем. транспорту; керування гірським тиском, охорона, підтримання й закріплювання очис. і підготовчих виробок; технологія та засоби проведення гірн. виробок; захист довкілля від шкідливого впливу

вугіл. шахт; економіка вугіл. галузі. Вчені ДонВУГІ сконструювали метал. стояки СПТ, вуглевиймал. комбайн УКМГ для тонких пластів, механіз. комплекси КМ-88, КМ-80, КМ-103, «Західний Донбас», для крутоспад. пластів кріплення КГУ і КГУ-Д, щитові агрегати, вуглевиймал. комбайн «Пошук», устаткування для буріння дегазацій. свердловин, кріплення виробок, для підзем. транспорту; розробили теорію та методи розкрою, розкриття й підготовки пластів, планування гірн. робіт, розрахунок вентиляцій. та газодинаміч. параметрів, виконали низку наук.-практ. розроблень у галузі економіки й екології вугіл. виробництва, комп'ютеризації упр. тощо. Впродовж 60-річ. історії тут створ. наук. школи: гірського тиску та керування покрівлею (В. Давидянц), проведення та підтримання гірн. виробок (В. Комісаров), економіки вуглевидобув. промисловості (О. Алимов), спрямованого буріння свердловин у вугіл. шахтах (О. Алейников), систем вентиляції шахт (О. Карпов), закладки виробленого простору вугіл. шахт (В. Жуков), систем розробки вугіл. пластів (Б. Куклін), вуглехімії (Н. Двужильна). Найбільш вагомі результати вчених відзначені Державна преміями СРСР (1951, 1953, 1978, 1980, 1989), Державною премією УРСР (1975), Преміями РМ СРСР (1985, 1986, 1989, 1990), Державною премією України (2000). Серед відомих науковців також — О. Амоша, Ю. Батманов, П. Гаркуша, Б. Грядущий, І. Іванов. Інститут видає темат. за своїм профілем збірники наук. праць. Має власну базу відпочинку «Лісова поляна» (м. Словоногірськ Донец. обл.). Кількість працівників (2006) — 150 осіб: 2 д-ри н., 27 канд. н. Перший дир. — М. Дубинський, від 2004 — Б. Грядущий.

Г. Л. Майдуков

Бібліографічний опис:

Донецький науково-дослідний вугільний інститут ДонВУГІ) / Г. Л. Майдуков // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-20850>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).